

Persbericht

Meer samenwerking nodig voor veilig Chemelot

Onderzoeksraad voor Veiligheid

De groeiambities van het Limburgse industriecomplex Chemelot vereisen een hoger veiligheidsniveau. Ook de ligging dichtbij verschillende woonwijken en het grote aantal aanwezigen op de Campus zijn aanleiding om meer ambities te tonen op het vlak van veiligheid. Voldoen aan wet- en regelgeving is op zich een juist uitgangspunt, maar zeker bij groei moet voortdurend gestreefd worden naar het verbeteren van de veiligheid. Om dit te bereiken, moeten partijen op Chemelot de bestaande samenwerking beter benutten. Dit blijkt uit het rapport 'Chemie in samenwerking – veiligheid op het industriecomplex Chemelot' dat vandaag door de Onderzoeksraad is gepubliceerd.

Chemelot in Limburg is een van de zes chemische clusters in Nederland. Het complex met 150 bedrijven bestaat uit een industrieel park waarop grootschalig gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen en een onderzoeks- en onderwijscampus waar gemiddeld 2.500 onderzoekers en studenten verblijven. Het terrein ligt vlakbij verschillende woonwijken van de gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek. Bijzonder aan Chemelot is dat alle bedrijven en instellingen op het terrein onder één overkoepelende omgevingsvergunning vallen.

Ernstige ongevallen

In 2016 zijn er vier voorvallen geweest op het terrein: drie ernstige emissies van gevaarlijke stoffen en een ongeval met dodelijke afloop. De Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft onderzoek gedaan om te achterhalen hoe partijen op Chemelot de veiligheid beheersen en welke tekortkomingen en kwetsbaarheden er zijn. Uit het onderzoek bleek dat de procesveiligheid tekortschoot. Inspectie en onderhoud waren niet altijd op orde, werkinstructies werden niet nageleefd en mogelijke risico's werden niet geïdentificeerd. Ook de leeftijd van de installaties speelt een rol. De meerderheid van de fabrieken op Chemelot is ontworpen in de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw. Er vinden onderhoud en inspecties plaats, maar er is te weinig aandacht voor het systematisch verbeteren van de fabrieken naar de huidige inzichten. In veel installaties ontbreekt bijvoorbeeld het zicht op de omstandigheden van het productieproces, terwijl dit technisch wel mogelijk is.

Overkoepelende visie ontbreekt

Het werken met gevaarlijke stoffen brengt risico's met zich mee, zeker wanneer meerdere van zogeheten Brzobedrijven op één terrein gevestigd zijn. De risico's worden

nu per bedrijf beheerst, waarbij de aanpak gericht is om te voldoen aan wet- en regelgeving. Een overkoepelende visie op veiligheid van Chemelot als geheel ontbreekt. De Onderzoeksraad concludeert dat de bestaande samenwerkingsverbanden beter benut moeten worden om de veiligheid structureel te verbeteren.

In 2016 hebben de bedrijven op Chemelot de ambitie geuit om verder te groeien en de meest competitieve en duurzame chemie- en materialensite van West-Europa te worden. Vanwege het grote aantal mensen op het terrein en de ligging nabij stedelijke bebouwing acht de Raad hiervoor een hoog veiligheidsniveau noodzakelijk. De Raad beveelt betrokken partijen daarom aan om ambitieuze veiligheidsdoelen te formuleren en deze onderdeel te maken van de 'visie Chemelot 2025'. Hierbij is het nodig dat een expliciete afweging plaatsvindt tussen het belang van uitbreiding en de veiligheidsrisico's van de medewerkers op het terrein en de aanwezigen op de Campus.

Publiek belang

De provincie Limburg heeft als hoeder van het publiek belang de taak om scherp te sturen op veiligheid van Chemelot en de omgeving. De provincie heeft niet concreet vastgelegd naar welk niveau van veiligheid wordt gestreefd, op welke wijze dit door Chemelot moet worden bereikt en welk instrumentarium de provincie inzet om dit te bevorderen. De Raad beveelt de provincie aan om samen met de omliggende gemeenten een ambitieuze en uitgewerkte visie te maken voor de veiligheid op Chemelot. Deze doelstellingen moeten leidend zijn in alle rollen die de provincie vervult ten aanzien van Chemelot; waaronder die van vergunningverlener en als aandeelhouder van de Campus. Verder moet de visie als leidraad dienen voor de ruimtelijke ordening rondom Chemelot.

Voor een duurzame en veilige industrie, zetten de Nederlandse overheid en bedrijven in op het vormen van chemieclusters. Eén overkoepelende omgevingsvergunning kan sterk bijdragen aan de samenwerking binnen chemieclusters en de Raad is dan ook van mening dat een dergelijke vergunning mogelijk moet blijven in de Nederlandse wetgeving.